

ДСТУ 1.11:2004

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Національна стандартизація

**ПРАВИЛА
ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ
ПРОЕКТІВ НАЦІОНАЛЬНИХ
НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ**

Видання офіційне

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2004

ПЕРЕДМОВА

1 **РОЗРОБЛЕНО:** Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» Держспоживстандарту України (ДП «УкрНДНЦ»)

РОЗРОБНИКИ: **О. Одноколов;** **В. Тетера**, канд. фіз.-мат. наук (керівник розробки); **Я. Юзьків**, канд. техн. наук

2 **ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ:** наказ Держспоживстандарту України від 17 серпня 2004 р. № 181

3 **НА ЗАМІНУ** КНД 50-049–95

Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України.

Держспоживстандарт України, 2004

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Загальні положення	2
4 Вимоги до проведення експертизи проекту НД	3
5 Оформлення результатів експертизи	4
Додаток А Форма висновку до проекту НД	6

ЗМІНА № 2

ДСТУ 1.11:2004

Сторінка 1

Сторінок 1

**НАЦІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТІВ
НАЦІОНАЛЬНИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ**

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 23 червня 2011 р. № 232

Чинна від 2011–10–01

Підрозділ 4.4 доповнити абзацом у такій редакції:

«— наявності погодження громадських організацій інвалідів по зору, слуху, з ураженням опорно-рухового апарату та інших мало мобільних груп населення залежно від об'єкта стандартизації».

(ІПС № 7–2011)

ЗІМКА № 1 ДСТУ 1.11:2004

Сторінка 1

Сторінок 1

**НАЦІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ
ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТІВ
НАЦІОНАЛЬНИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ**

І РОЗРОБЛЕНО: Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики

І ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 15 липня 2009 р. № 254

Чинна від 2009–09–01

По всьому тексту стандарту замінити слова «Держспоживстандарт України» на слова «центральный орган виконавчої влади з питань стандартизації (далі — ЦОВВС)» і слова «Держбуд України» на слова «центральный орган виконавчої влади в галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів (далі — ЦОВВБ)» у відповідному відмінку.

Розділ 1. Другий абзац викласти в новій редакції:

«Положення цього стандарту поширюються на науково-дослідні організації центрального органу виконавчої влади з питань стандартизації або центрального органу виконавчої влади в галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів, які виконують експертування проекту остаточної редакції нормативного документа».

Розділ 2. Вилучити:

посилання «ДСТУ 1.9:¹⁾ Національна стандартизація. Правила розроблення та впровадження міждержавних стандартів»;

позначку «¹⁾» на розгляді».

По всьому тексту стандарту вилучити текст «ДСТУ 1.9».

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТІВ НАЦІОНАЛЬНИХ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

НАЦИОНАЛЬНАЯ СТАНДАРТИЗАЦИЯ

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ ЭКСПЕРТИЗЫ ПРОЕКТОВ НАЦИОНАЛЬНЫХ НОРМАТИВНЫХ ДОКУМЕНТОВ

NATIONAL STANDARDIZATION

PROCEDURE FOR EXPERTISE OF DRAFT NATIONAL NORMATIVE DOKUMENTS

Чинний від 2005–01–01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює правила виконання робіт з експертування проектів національних стандартів, пробних стандартів, кодексів усталеної практики (зводів правил, правил, настанов), а також міждержавних стандартів, рекомендацій та правил з міждержавної стандартизації і змін до цих документів (далі — проекти НД, якщо не зазначено інше), які приймає Держспоживстандарт України чи Держбуд України (у відповідних сферах діяльності).

Положення цього стандарту застосовують суб'єкти стандартизації, які виконують експертування проектів НД, на етапах розроблення, розгляду та погодження проектів НД.

Цей стандарт можна застосовувати під час експертування НД інших рівнів.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ 1.0:2003 Національна стандартизація. Основні положення

ДСТУ 1.2:2003 Національна стандартизація. Правила розроблення національних нормативних документів

ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів

ДСТУ 1.7:2001 Національна стандартизація. Правила і методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів

ДСТУ 1.9:¹⁾ Національна стандартизація. Правила розроблення та впровадження міждержавних стандартів

ДСТУ 1.10:¹⁾ Національна стандартизація. Державні класифікатори соціально-економічної інформації. Основні положення, правила розроблення, ведення та скасування

ДСТУ 2681–94 Метрологія. Терміни та визначення

ДСТУ 3651.0–97 Метрологія. Одиниці фізичних величин. Основні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць. Основні положення, назви та позначення

ДСТУ 3651.1–97 Метрологія. Одиниці фізичних величин. Похідні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць та позасистемні одиниці. Основні поняття, назви та позначення

ДСТУ 3651.2–97 Метрологія. Одиниці фізичних величин. Фізичні сталі та характеристичні числа. Основні положення, позначення, назви та значення

ДСТУ 3966–2000 Термінологія. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять

ДК 004:2003 Український класифікатор нормативних документів

ДК 011–96 Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку (КСПОВО)

ГОСТ 1.0–92 Правила проведения работ по межгосударственной стандартизации. Общие положения (Правила проведення робіт з міждержавної стандартизації. Загальні положення)

ГОСТ 1.2–97 Правила проведения работ по межгосударственной стандартизации. Порядок разработки, принятия, применения, обновления и отмены документов по межгосударственной стандартизации (Правила проведення робіт з міждержавної стандартизації. Порядок розроблення, прийняття, застосування, переглядання і скасування документів з міждержавної стандартизації)

ГОСТ 1.5–2001 Межгосударственная система стандартизации. Стандарты межгосударственные, правила и рекомендации по межгосударственной стандартизации. Общие требования к построению, изложению, оформлению, содержанию и обозначению (Міждержавна система стандартизації. Стандарти міждержавні, правила і рекомендації з міждержавної стандартизації. Загальні вимоги до побудови, викладання, оформлення, змісту та позначення).

ГОСТ 8.009–84 ГСИ. Нормируемые метрологические характеристики средств измерений (ДЗВ. Нормовні метрологічні характеристики засобів вимірювання)

ГОСТ 8.010–99 ГСИ. Методики выполнения измерений (ДЗВ. Методики виконання вимірювання).

3 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Експертування проекту НД виконують, щоб комплексно перевірити та дослідити його відповідність інтересам держави, потребам споживачів, рівню розвитку науки та техніки, чинним технічним регламентам та законодавству, міжнародним (регіональним) і національним стандартам та підготувати обґрунтований висновок для прийняття рішень щодо нього.

3.2 Експертуванню підлягають:

— проекти національних стандартів, пробних стандартів, кодексів усталеної практики (зводів правил, правил, настанов), розроблені згідно з ДСТУ 1.2;

— проекти національних стандартів, які передбачають прийняття в Україні міжнародних і регіональних стандартів згідно з ДСТУ 1.7;

— проекти міждержавних стандартів, рекомендацій та правил з міждержавної стандартизації, розроблені технічними комітетами стандартизації, підприємствами, установами та організаціями України, а також державами-членами Євроазійської ради зі стандартизації, метрології та сертифікації (EASC) згідно з ДСТУ 1.9;

— державні класифікатори, розроблені згідно з ДСТУ 1.10;

— проекти змін до зазначених вище документів, чинних в Україні.

3.3 Експертування проекту НД виконує науково-дослідна організація, яку уповноважив на це завдання Держспоживстандарт України чи Держбуд України згідно з ДСТУ 1.0 та ДСТУ 1.2.

¹⁾ На розгляді.

3.4 На експертизу розробник подає відповідний комплект документів до проекту НД (справу НД) згідно з ДСТУ 1.2, чи ДСТУ 1.7, чи ДСТУ 1.9, чи ДСТУ 1.10.

3.5 Строк проведення експертизи — не більше 45 днів після надійдення комплекту документів до науково-дослідної організації, якщо обсяг проекту до 50 сторінок, в іншому разі — не більше 75 днів.

3.6 Під час проведення експертизи експерт повинен взяти до уваги усі подані у справі проекту НД документи, розглянути їх системно та об'єктивно; за потреби, залучити інші джерела інформації та провести консультації з розробником проекту, профільними організаціями, технічними комітетами стандартизації та фахівцями у певних галузях.

4 ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТУ НД

4.1 У процесі проведення експертизи НД треба перевіряти:

- обґрунтованість розроблення;
- відповідність вимогам і нормам чинних технічних регламентів та законодавству України;
- відповідність вимогам, установленим у національних стандартах;
- відповідність прогресивним міжнародним, регіональним (міждержавним) та національним стандартам інших країн;
- відповідність метрологічним нормам і правилам;
- відповідність використаних термінів установленим вимогам;
- погодженість з іншими нормативними документами, які стосуються цього об'єкта стандартизації.

4.2 Перевіряння обґрунтованості розроблення НД має встановити:

- наявність його у програмі робіт із національної чи міждержавної стандартизації;
- підставу для розроблення проекту за його ініціативного розроблення;
- доцільність регламентування вимог до об'єкта стандартизації на національному чи міждержавному рівні та їх відповідність установленим пріоритетним напрямкам розроблення НД.

4.3 Проект НД треба перевіряти щодо відповідності вимогам чинних технічних регламентів та законодавству України стосовно:

- безпечності продукції, процесів та послуг для життя, здоров'я людей, збереження людей, тварин, рослин та охорони довкілля;
- дотримання вимог законодавства у сфері екології, забезпечення охорони довкілля та раціонального природокористування;
- подання встановленої та достовірної інформації для споживачів;
- наявності погодження проектів з органами державного нагляду, сфери діяльності яких стосується проект згідно з чинними технічними регламентами, законодавством та положеннями про ці органи.

4.4 Відповідність проекту вимогам, установленим у національних стандартах України, треба перевіряти щодо:

- відповідності вимогам ДСТУ 1.0, ДСТУ 1.2, ДСТУ 1.5, ДСТУ 1.7, ДСТУ 1.9, ДСТУ 1.10 та технічного завдання;
- врахування вимог чинних організаційно-розпорядчих документів Держспоживстандарту України чи Держбуду України (у відповідних сферах діяльності);
- придатності для цілей випробовування та підтвердження відповідності продукції та послуг;
- визначеності та стандартизованості методів контролювання, а також правил приймання продукції та послуг;
- відповідності вимог та показників щодо якості продукції, процесів та послуг рівню розвитку науки, техніки, технологій і національної економіки та вимог до інформації для споживачів щодо придбання товарів та послуг;
- забезпеченості технічної й інформаційної сумісності та взаємозамінності продукції;
- забезпеченості захисту та збереження майна і продукції під час експлуатації, транспортування та зберігання;

- забезпеченості заощадження всіх видів ресурсів, поліпшення техніко-економічних показників виробництва;
- убезпеченості господарських об'єктів, складних технічних систем з урахуванням допустимого ризику стосовно виникнення природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій;
- наявності згоди погоджувальних організацій стосовно скасування чинного НД (охоплюючи документи й іншого рівня прийняття) у разі розроблення проекту національного НД на його заміну;
- урахування потреб обороноздатності та мобілізаційної готовності держави;
- повноти погодження проекту НД, зокрема з центральними органами виконавчої влади та технічними комітетами стандартизації, сфери діяльності яких стосується об'єкт стандартизації;
- наявності погодження Міністерства оборони України у разі розроблення проекту НД на заміну НД з позначками «★», «★ ★» і «0» та його зацікавленості за результатами розгляду проекту програми стандартизації.

4.5 Проект міждержавного стандарту, рекомендації чи правила з міждержавної стандартизації треба додатково до 4.4 перевіряти щодо відповідності ГОСТ 1.0, ГОСТ 1.2, ГОСТ 1.5 та ДСТУ 1.9.

4.6 Перевіряючи проект НД щодо відповідності прогресивним міжнародним, регіональним стандартам (МС) та національним стандартам інших країн, треба керуватись вимогами ДСТУ 1.2 та ДСТУ 1.7, які встановлюють основні правила і методи прийняття та застосування МС як національного НД.

При цьому треба перевіряти:

- відповідність проекту НД оригіналу МС з урахуванням ступеня відповідності;
- відповідність вимогам ДСТУ 1.7 щодо оформлення;
- відповідність вимогам розділу 4 цього стандарту.

4.7 Оцінюючи відповідність метрологічним нормам і правилам, треба визначити:

- відповідність назв і позначок одиниць фізичних величин ДСТУ 3651.0, ДСТУ 3651.1, ДСТУ 3651.2 та ДК 011;
- відповідність термінів та метрологічних понять ДСТУ 2681;
- оптимальність вибору номенклатури контрольованих параметрів;
- відповідність показників точності вимірювання вимогам достовірності контролю;
- оптимальність і правильність добору засобів вимірювання та стандартних зразків;
- повноту та відповідність вимог до засобів і методик вимірювання, зокрема щодо регламентування метрологічних характеристик цих засобів згідно з ГОСТ 8.009 і методик вимірювання згідно з ГОСТ 8.010.

4.8 Проект НД треба перевіряти щодо відповідності використаних:

- науково-технічних термінів установленим у термінологічних національних стандартах України, а також у розділах «Терміни та визначення понять» у стандартах інших видів;
- назв сировини, матеріалів, виробів та послуг установленим у національних стандартах, технічних умовах та державних класифікаторах.

4.9 Проект НД на терміни та визначення понять треба перевіряти щодо відповідності вимогам ДСТУ 3966.

4.10 Позитивними результатами експертизи проекту НД є його відповідність вимогам і положенням, визначеним у 4.2—4.9 та застосовним до цього проекту. В іншому разі результати експертизи є негативними.

5 ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРТИЗИ

5.1 У разі позитивних результатів експертизи науково-дослідна організація готує висновок щодо проекту НД, який оформлює згідно з додатком А та подає із супровідним листом до Держспоживстандарту України чи Держбуду України (у відповідних сферах діяльності) комплект документів до проекту НД (справу НД) згідно з ДСТУ 1.2 на розгляд.

5.2 У разі негативних результатів експертизи проекту НД (справи НД) експерт викладає їх письмово, обґрунтовує суттєві її результати та засвідчує текст експертизи своїм підписом.

5.3 Науково-дослідна організація передає розробнику із супровідним листом текст експертизи, долучаючи, за потреби, проект НД (справу НД).

5.4 Доопрацьований проект (справу НД) розробник подає до науково-дослідної організації із супровідним листом на повторне експертування.

5.5 У разі незгоди розробника із результатами експертизи і неможливості досягнення консенсусу та на вимогу розробника науково-дослідна організація передає проект НД (справу НД) на розгляд до Науково-технічної комісії зі стандартизації Держспоживстандарту України чи відповідної комісії Держбуду України (у відповідних сферах діяльності).

5.6 Науково-технічна комісія зі стандартизації за участі науково-дослідної організації та розробника ухвалює одне з рішень щодо:

- можливості прийняття проекту у поданій редакції;
- потреби доопрацювання проекту;
- відхилення проекту.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

ФОРМА ВИСНОВКУ ДО ПРОЕКТУ НД

ВИСНОВОК

до проекту НД

назва НД

НД розроблено _____
уперше чи на заміну (позначення та назва документа)

Припустима дата надання чинності _____

Позначення класифікаційного(-их) угруповання(-нь) НД згідно з ДК 004

1 Підстава для розроблення НД

НД розроблено: _____
назва ТК чи організації-розробника та співвиконавця
_____, згідно з

зазначити шифр теми програми, розробляючи позапрограмно — підставу для розроблення

2 Обґрунтованість розроблення НД

обґрунтувати доцільність розроблення НД на національному рівні;

навести дані щодо пріоритетності

3 Наявність прогресивних міжнародних, регіональних та національних нормативних документів інших країн

На _____
зазначити об'єкти стандартизації

діють _____
навести позначення та назви нормативних документів

4 Застосування прогресивних міжнародних, регіональних чи національних нормативних документів інших країн як національних і ступінь відповідності

обґрунтувати доцільність застосування нормативного документа,

зазначити ступінь відповідності

та метод прийняття

5 Взаємозв'язок з іншими нормативними документами

зазначити комплекс, до якого належить цей НД,

дати перелік позначень нормативних документів, з якими його пов'язано,

зазначити необхідність скасування, перегляду,

внесення змін у взаємопов'язані документи зі стандартизації,

зазначити відповідність цього НД вимогам національних нормативних документів.

6 Відомості про погодження проекту НД

Проект НД розіслано на погодження

зазначити назви центральних органів виконавчої влади, технічних комітетів стандартизації,

інших суб'єктів та реквізити документів, які містять погодження

7 Висновок та пропоноване рішення щодо проекту НД

Проект НД та документи, які складають його справу, оформлено відповідно до вимог НД національної (чи міждержавної) стандартизації.

Проект НД

зазначити пріоритетність об'єкта стандартизації,

ступінь відповідності та метод прийняття міжнародного, регіонального чи національного НД іншої

країни, придатність для підтвердження відповідності, переваги, які надасть застосування цього НД

Пропонуємо прийняти проект НД

навести назву НД

надати чинності від

рік, місяць, число

та віднести до класифікаційного(-их) угруповання(-нь)

зазначити клас, підклас та групу

згідно з ДК 004.

Для проекту міждержавного НД треба доповнити:

Проект НД надіслано листом № ... до зацікавлених держав-учасниць (EASC)

перелік держав-учасниць EASC

Листи погодження (бюлетені голосування) одержано від

зазначити назви національних органів

зі стандартизації та реквізити документів, які містять погодження

Проект НД пропонуємо подати до Бюро стандартів EASC для прийняття його як міждержавного НД.

Директор (Заступник директора)
науково-дослідної організації

особистий підпис, дата

ім'я, прізвище

Начальник відділу

особистий підпис, дата

ім'я, прізвище

Експерт

посада

особистий підпис, дата

ім'я, прізвище

Відредагував

посада

особистий підпис, дата

ім'я, прізвище

Ключові слова: стандартизація, загальні правила, експертиза стандарту, справа стандарту, експертний висновок.
